

Eindverantwoording EAL-project "de leerling moet het tempo kunnen bepalen."

We zijn gestart met een nulmeting. We hebben alle 1^e jaars leerlingen van het schooljaar 2016-2017 in kaart gebracht om te kijken of er leerlingen bij zaten die uitzonderlijk goed dan wel erg zwak waren in een of meer vak(ken). We kozen hiervoor de vakken Nederlands, Rekenen en Duits. Al snel merkten we dat het geen zin had hierop onderzoek te doen, omdat tijdens de overdracht niet alle gegevens met het decanen- of aanmeldingsformulier waren meegestuurd. Navraag bij leerlingen leverde ook niet het gewenste resultaat op. En de instroomgegevens van zowel school als vak waren niet met elkaar te vergelijken.

Tijdens ons wekelijks overleg en door de literatuurstudies die we op dit terrein deden, kwamen we in contact met andere medewerkers binnen het roc die ook hiermee bezig waren. Dit bracht ons op nieuwe ideeën met betrekking tot "de leerling staat centraal".

Afdelingen die bezig waren met gedifferentieerd lesgeven, met het inrichten van een topklas en met mbo+ varianten in samenwerking met hbo-instellingen (zoals de afdeling Handel bij ons met de Hogeschool Zuyd) zorgden ervoor dat wij ons oorspronkelijk idee enigszins bijstelden.

We gingen een andere invalshoek kiezen: voor leerlingen die dit willen gingen we werken aan het idee om het tempo voor hen te versnellen. Dit idee zijn we eerst met zijn tweeën gaan uitwerken en vervolgens met vaksecties in onze afdeling gaan bespreken. Daarna zijn we met het management gaan praten en hebben we gevraagd of we het uitgewerkte idee als agendapunt op een afdelingsvergadering mochten presenteren. Daarin verwerkt de reacties die we van collega's in de afdeling en daarbuiten hadden gekregen.

Alle nieuwkomers werden uitgenodigd voor een kennismakingsbijeenkomst. Daarin werd hen gevraagd twee testen in te vullen. Een test was een door onszelf samengestelde 2F-meting op het gebied van rekenen, de andere - gemaakt door een collega Nederlands - op 2F-gebied van Nederlands. We hebben beide toetsen van alle leerlingen nagekeken en zijn met die leerlingen in gesprek gegaan over een versnelde leerroute op niveau 4, als er voldoende gescoord was voor beide vakken. Het resultaat was dat ca. 20% voldoende scoorde en bereid was het sneller traject te willen volgen. Deze snelle(re) klas kreeg de naam Sprintklas: een 2-jarig traject Travel & Hospitality op niveau 4. De nominale opleiding is 3 jaar.

In september 2017 is gestart met de pilot Sprintklas Travel & Hospitality niveau 4. Daarin zijn 19 leerlingen vol enthousiasme gestart. Een van de EAL-projectuitvoerders werd mentor. Om gezondheidsredenen is een leerling (voorheen hbo-opleiding geprobeerd) moeten stoppen in deze versnelde stroom. De rest is momenteel in stage en nog steeds erg enthousiast bezig in het versneld traject en zal naar verwachting aan het eind van het volgend schooljaar succesvol gekwalificeerd worden.

De instroom is zeer divers: leerlingen met afgebroken hbo-opleidingen, met diploma havo-5 of (soms na doubleren) havo-4, met een succesvol afgeronde andere niveau-4 opleiding, met een vmbo-TL diploma en zelfs leerlingen met een vmbo-kaderdiploma! Uitzonderingen daargelaten zijn de verschillen in studieresultaten niet zo groot. Vooral motivatie en doorzettingsvermogen zijn zeer belangrijke graadmeters voor succes! We hadden niet verwacht dat dit zo duidelijk en zo snel al (na de 1^e periode) te zien zou zijn. Opmerkelijk als je bedenkt dat het verschil in leeftijd meer dan 9 jaar is (bij start jongste 15 jaar en oudste 24 jaar).

We hebben recent de 2e rapportvergadering gehad en bijna is de 1^e stageperiode van 10 weken afgerond. Geconcludeerd mag worden dat vrijwel alle sprintklasleerlingen het goed doen: zowel in de praktijk als in de (versnelde) theorie! De leerstof eigen maken is in deze klas vooral door zelfstandig te werken aan opdrachten en door - onder begeleiding - te studeren. Dit laatste hangt af van de soort les. Vormen van gepersonaliseerd leren worden daarbij toegepast. Leerlingen die sneller door de leerstof willen, krijgen daartoe de mogelijkheid.

Gedurende de pilot van de sprintklas is de afdeling Toerisme gaan (en nog steeds aan het) rondkijken in de regio en verder in het land om nieuwe ideeën op te doen inzake gepersonaliseerd leren. Zo zijn we in november van verleden jaar gaan kijken bij de Agora/ Niekke school in Roermond, waar leerlingen van diverse leerwegen in het voortgezet onderwijs actief betrokken zijn bij hun eigen leerroute. Kort daarna zijn we plenair op bezoek gegaan bij 2 scholen in Hasselt om hun nieuwe werkwijzen te bestuderen. Het 3^e bezoek aan scholen in de omgeving hebben we in kleine kring gemaakt: de projectgroep Gepersonaliseerd Leren. Deze groep bestaat uit een managementlid en 3 docenten, waarvan wij beiden deel uitmaken. De school die we bezochten is Stella Maris Meeressen. Zij werken sinds 2 jaren volgens de Zweedse onderwijsvisie van Kunskapsskolan. Deze methode wordt op diverse plaatsen in Nederland ingevoerd en zowel in het voortgezet onderwijs als op roc's. We hebben een ochtend met leerlingen en docenten/ coaches van Stella Maris meegelopen cq gesproken.

Van al deze bezoeken mogen we met een gerust hart concluderen dat zowel onze collega's als wijzelf veel nieuwe ideeën hebben opgedaan om met leerlingen te werken hun eigen leerweg te bepalen. Ze praten met begeleiders over hun weg waarlangs ze de leerweg volgen. Die leerweg is niet voor iedereen dezelfde en dat maakt het mogelijk om niet het traditionele pad ofwel het jaarklassesysteem van een onderwijstype te doorlopen.

Het meest enthousiast zijn we over de werkwijze bij Stella Maris Meerssen. Graag zouden we dit idee bij ons verder willen uitbouwen. Temeer omdat leerlingen in deze onderwijsvisie niet alleen zelf regie hebben op hun eigen leerweg, maar ook de leerweg bij de start nog niet vaststaat, ook al hebben de 1^e jaars een advies meegekregen van de basisschool (Cito). En het gegeven dat elke leerling uniek is, je er alles moet kunnen uithalen als coach en hen moet inspireren om ervoor te gaan en om uniek te mogen zijn. Ze zijn eindregisseur van hun leerweg. Wat ze moeten doen ligt vast – door het ministerie van OCW bepaald – maar de weg waarlangs ze dit doen is vrij. Daar zit dé kracht van deze onderwijsvisie en daaraan willen wij, de eindverantwoordelijken van dit EAL-project graag verder werken.

Ook in onze afdeling zijn er verschillende niveaus. Leerlingen die instromen willen uiteraard liefst het hoogste niveau, maar in ons huidig systeem wordt op basis van hun resultaten tijdens de rapportvergaderingen bepaald (door ons, de docenten, voor hen, de leerlingen) welk niveau voor hun het beste is. En onze huidige onderwijsinvulling hebben wij voor de leerlingen vastgelegd; zowel de hoogte als de duur ervan. Een en ander binnen de kaders van de wettelijke regelgeving natuurlijk.

Met ons uitgevoerd EAL-project willen we met name verdergaan op het doorbreken van zowel het jaarklassesysteem als de hoogte van de leerwegen. Een van de zaken die we op de korte termijn hebben uitgewerkt is dat we vanaf het komend schooljaar de lessentabellen gaan splitsen in basisuren en flexuren. Alle leerlingen van de eerste- en tweedejaars klassen krijgen tenminste 8 flexuren per week (4 x 2 lessen/ dag van maandag tot en met donderdag) die ze verplicht moeten volgen bovenop hun basisrooster, maar waarin ze 'vrij' kiezen wat ze daarin gaan doen. Een en ander onder regie van een coach die wekelijks en individueel met elke coachleerling van hem of haar de wekelijkse planning en voortgang bespreekt.

Deze vorm van leerlingbegeleiding is overigens totaal niet te vergelijken met de huidige wijze van leerlingbegeleiding en dat betekent dat volop wordt ingezet op het coachen van de leerlingen. Op dit moment zijn we met diverse partijen in gesprek om vervolgens een keuze te maken welke coachscholing gevolgd gaat worden en of het team in één keer geschoold kan worden (behoorlijke kostenfactor zo denken we) of dat we dit over 3 jaren verdelen dan wel een deel van het team, geschoold wordt en via train the trainer de rest bijgeschoold wordt. Alle docenten zullen coach moeten worden, want werd voorheen gewerkt met een mentor die per klas en per periode van 10 weken tenminste één individueel gesprek met zijn of haar mentorleerling voert, straks zal dat maximaal 15 leerlingen per coach zijn en dan wekelijks dus.

De 1e en 2e jaars leerlingen kunnen in de flexuren verschillende vormen van begeleiding krijgen bij hun studie. Ook dit is voor het eerst in onze afdeling. Bijvoorbeeld hulp/ begeleiding in verbetering sociale vaardigheden/studievaardigheden, in specifieke zorg en/of begeleiding, in gerichte vakbegeleiding en/ of zelfstandig werken en daarbij versnellen: sprinten. Dat laatste is volgens ons dé uitdaging voor de leerlingen die graag sneller (en wellicht ook hoger) willen. In wezen een droom van elke leerling; zeker bij de start.

Onderzocht moet worden of het ministerie achter versnelling staat, maar in de wandelgangen en ook in publicaties hebben wij positieve geluiden gehoord. De diverse voorbeelden van Topklas en Maatwerkklas getuigen daar al van.

Extra in onze opzet van de Sprintklas is dat in principe elke vooropleiding vanaf vmbo-kader is toegestaan. De enige eisen die gesteld worden aan de geïnteresseerde leerling is dat de scores voor de 2F-toetsen Nederlands en Rekenen én het motivatiegesprek met de intaker (= een docent van de afdeling) voldoende respectievelijk goed zijn.

Specifieke begeleiding ofwel tweedelijnsbegeleiding zal overigens niet door docenten van de afdeling gebeuren, maar door medewerkers van een centrale dienst binnen roc Leeuwenborgh: het Loopbaancentrum. Daar zit de expertise die nodig is (schoolmaatschappelijk werk, faalangstreductietraining, enzovoorts).

Als we terugkijken naar onze EAL-doelstelling, zie de titel van deze eindrapportage, dan mogen we vol trots concluderen dat we deze meer dan behaald hebben. Sterker nog: door ons eigen enthousiasme zijn we veel verder gekomen – en zeker binnen ons team – dan wij ooit gedacht hebben. En we gaan door, met of zonder een nieuw EAL-project!